

Editorial

Ostatni numer „Farmakoterapii w Psychiatrii i Neurologii” z roku 2012 (3–4) otwiera artykuł poglądowy z Kliniki Psychiatrii Uniwersytetu Medycznego w Białymstoku (Agata Szulc i wsp.) dotyczący wpływu leków przeciwpsychotycznych na zmiany strukturalne mózgu. U chorych na schizofrenię zmiany takie obecne są od początku choroby, mogą też ulegać progresji, natomiast stosowanie leków przeciwpsychotycznych moduluje te zaburzenia. Najczęściej stwierdzaną zmianą po typowych lekach przeciwpsychotycznych jest powiększenie jąder podstawy. Natomiast leki atypowe mogą wywierać pewne działanie neuroprotektcyjne, zwłaszcza dotyczące zmniejszenia utraty istoty szarej w długoterminowym przebiegu choroby.

Artykuł poglądowy z Kliniki Psychiatrii Dorosłych UM w Poznaniu (Dagmara Dudzik i wsp.) dotyczy zaburzeń neuroendokrynnych w pierwszym epizodzie psychozy. Dokonano przeglądu trzech najważniejszych obszarów w tym zakresie: osi stresowej, układu wydzielania prolaktyny oraz hormonów płciowych. Przedstawiono dane wskazujące na związek między wystąpieniem zaburzeń psychotycznych, większym nasileniem reakcji stresowej i większymi zmianami w hipokampie, dane przemawiające za znaczeniem prolaktyny jako czynnika patofizjologicznego w patogenezie schizofrenii, zwłaszcza w wyzwoleniu jej pierwszego epizodu, oraz dane na temat znaczenia patogenetycznego hormonów płciowych (zwłaszcza estrogenów) w schizofrenii, w tym również w jej pierwszym epizodzie.

Tematem pracy poglądowej Karoliny Kołosowskiej i Adama Płaźnika z ośrodka warszawskiego (Uniwersytet Medyczny oraz Instytut Psychiatrii i Neurologii) jest udział mechanizmów zapalnych w patogenezie padaczki. Autorzy przytaczają argumenty wskazujące na znaczenie aktywacji układu odpornościowego dla rozwoju i propagacji ogniska padaczkowego. Opisano również możliwości modyfikacji aktywności drgawkowej poprzez leki przeciwzapalne oraz leki immunosupresyjne, wykazane na zwierzęcych modelach epileptogenezy.

Artykuł eksperymentalny z Kliniki Psychiatrii Dorosłych UM w Poznaniu (Daria Dembińska-Krajewska i wsp.) omawia skuteczność długoterminowej terapii litem w kontekście cech osobowości schizotypowej, ocenianej za pomocą kwestionariusza Oxford-Liverpool Inventory of Feelings and Experiences (O-LIFE). Wykazano znaczącą negatywną korelację między skutecznością profilaktycznego stosowania litu a nasileniem wymiaru dezorganizacji poznawczej. Dezorganizacja poznawcza jest elementem najsilniej związanym z psychotycznością, co może być zgodne z doświadczeniem klinicznym wskazującym, że lit nie ma działania przeciwpsychotycznego.

Obecny numer „Farmakoterapii w Psychiatrii i Neurologii” zawiera dwie prace kazuistyczne. Tematem pierwszej z nich, pochodzącej z Kliniki Psychiatrii Dorosłych UM w Poznaniu (Ewa Ferensztajn i wsp.), jest zespół pieczenia w jamie ustnej (*burning mouth syndrome*). W artykule podano szczegółowe dane dotyczące etiologii, patogenezy, obrazu klinicznego i możliwości terapeutycznych tego zespołu. Przedstawiono przypadek pacjentki od wielu lat cierpiącej na zespół pieczenia w jamie ustnej, oporny na dotychczasowe leczenie, u której zastosowanie olanzapiny przyniosło szybkie i znaczne zmniejszenie objawów.

Drugim artykułem kazuistycznym jest praca dr. Sławomira Murawca z Instytutu Psychiatrii i Neurologii w Warszawie dotycząca potencjalnie niebezpiecznej interakcji między trazodonem a flukonazolem w kontekście prowadzenia pojazdów mechanicznych. Autor omawia mechanizm takiej interakcji w kontekście metabolizowania obu leków przez układ cytochromu CYP3A4.

Obecny numer zamyka sprawozdanie z IV Szkoły European College of Neuropsychopharmacology (ECNP), jaka odbyła się w Oksfordzie w lipcu 2012 roku. Szkoła ta, organizowana od 2009 roku, której kierownikiem jest prof. Guy Goodwin, cieszy się wielką i zasłużoną reputacją. Wśród 47 tegorocznych uczestników nasz kraj reprezentowali dr Jan Brykalski z IV Kliniki Psychiatrii Instytutu Psychiatrii i Neurologii w Warszawie oraz

dr Aleksandra Rajewska-Rager z Kliniki Psychiatrii Dorosłych UM w Poznaniu. Autorzy sprawozdania szczegółowo omawiają poszczególne tematy naukowe Szkoły i niezwykle wysoko oceniają zarówno merytoryczny, jak i organizacyjny poziom tego wydarzenia.

W niniejszym zeszycie zamieszczono również informację dotyczącą osiemnastej już konferencji szkoleniowo-naukowej z cyklu „Farmakoterapia, psychoterapia i rehabilitacja zaburzeń afektywnych”, z tematem *Długoterminowe leczenie w chorobach afektywnych*, która odbędzie się w Zakopanem dniach 22–23 lutego 2013.

Życzę przyjemnej lektury kolejnego numeru naszego pisma i gorąco zachęcam polskich psychiatrów, neurologów i farmakologów do nadsyłania artykułów eksperymentalnych, poglądowych i kazuistycznych dotyczących terapii farmakologicznej w psychiatrii i neurologii.

Jednocześnie informuję, że od pierwszego numeru pisma w roku 2013 redakcja „Farmakoterapii w Psychiatrii i Neurologii” uruchamia elektroniczny system nadsyłania oraz recenzowania prac. Prace należy przekazywać za pośrednictwem panelu redakcyjnego, dostępnego na stronie internetowej pisma: <http://fjn.ipin.edu.pl> (pod adresem: **www.editorialsystem.com/fjn**). Od roku 2013 redakcja przyjmuje również prace w języku angielskim. Zmianie ulegają też zasady publikacji prac. Informacje na ten temat w języku polskim i angielskim zamieszczono na końcu niniejszego numeru.

Prof. dr hab. med. Janusz Rybakowski